

بررسی عوامل ایجاد استرس ناشی از همه گیری بیماری کووید 19 در جمعیت شهر یاسوج، بهار ۱۴۰۰

نویسندگان: فرهاد بیاد، مسلم ابوذر، عبدالخالق پادیاب

- ۱- دانشجوی مقطع کارشناسی، رشته‌ی علوم تربیتی، گرایش آموزش ابتدایی، دانشگاه فرهنگیان، پردیس شهید ایزدپناه یاسوج
- ۲- دانشجوی مقطع کارشناسی، رشته‌ی علوم تربیتی، گرایش آموزش ابتدایی، دانشگاه فرهنگیان، پردیس شهید ایزدپناه یاسوج
- ۳- عضو هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان یاسوج

چکیده

حوادث اتفاقات ناگهانی که سلامت عمومی جامعه را تهدید می‌کند سبب تغییراتی در روحیات و زندگی مردم جامعه می‌شود. اثرات روانی ناشی از اپیدمی‌ها مثل کووید ۲۰۱۹ همیشه مورد توجه پژوهشگران بوده است. این مطالعه با هدف تبیین عوامل ایجاد استرس و راههای کنترل آن بر روی تعداد ۷۰ نفر از جمعیت ساکن شهر یاسوج مرکز استان کهگیلویه و بویراحمد در بازه زمانی ۶ روزه با استفاده از پرسشنامه‌های آنلاین <<عوامل ایجاد استرس>> و پرسشنامه <<جمعیت شناسی>> انجام گرفت. بر اساس یافته‌های پژوهش چهار عامل ترس از مرگ، فضای مجازی، مرگ عزیزان و فشار اقتصادی در ایجاد استرس ناشی از کووید ۱۹ در شهر یاسوج تاثیر زیادی داشتند. از این رو سیاستگذاری دولت در جهت رفع مشکلات معیشتی مردم، کنترل محتوای فضای مجازی و ارائه مشاوره به قشر بی‌سواد و محروم جامعه می‌تواند سطح ایجاد استرس توسط این عوامل را کاهش دهد.

واژگان کلیدی: کووید ۱۹، عوامل ایجاد استرس، راه‌های کنترل

مقدمه

روزهای پایانی سال ۲۰۱۹ میلادی، پس از این که مردم بدون علت دچار پنومونی شدند نوع جدیدی از کرونا ویروس شناسایی شد (۱). ویروس‌های کرونا یک خانواده بزرگ از ویروس‌ها هستند که می‌توانند باعث ایجاد یک سرماخوردگی ساده تا بیماری‌های حاد تنفسی مثل سارس (SARS) شوند. (۲) بیماری ذات‌الریه (پنومونی) ناشی از کرونا ویروس جدید، در یازدهم فوریه سال ۲۰۲۰ توسط سازمان بهداشت جهانی (WHO) و بر اساس سال شیوع و عوامل عفونی آن، بیماری کرونای ویروس ۱۹ یا (COVID-19) نامیده شد. و به دلیل شیوع بالایی که داشت خیلی زود در کشور چین و سپس در سرتاسر دنیا شیوع پیدا کرد. از جمله علائم شایع این بیماری می‌توان به تب، سرفه، تنگی نفس و استفراغ اشاره کرد. تا زمان نگارش این متن، ۲۶ اردیبهشت ۱۴۰۰ در جهان و بر اساس یافته‌های آزمایشگاهی ۱۷۷،۲۱۲،۸۳۲ ابتلای و جان باختن ۳،۸۳۲،۶۰۸ نفر به تایید سازمان بهداشت رسیده است. این آمار در ایران هم به صورت ۳،۰۴۹،۶۴۸ مورد ابتلا و ۸۲،۳۵۱ مورد فوتی می‌باشد (۳). تاکنون چندین گونه جدید ویروس کرونا در سرتاسر جهان کشف شد که از آنها می‌توان به کرونای انگلیسی، آفریقایی و برزیلی اشاره کرد.

این گونه‌ها نسبت به سایر گونه‌ها شناسایی شده کرونا سریع‌تر شیوع پیدا می‌کنند. با توجه به اینکه تنها راه جلوگیری و کنترل این ویروس در حال حاضر اقدامات بهداشتی و عمومی در سطح جامعه است این بیماری باعث شدمسئولان بهداشتی جهانی و کشوری محدودیت‌های کرونایی فشرده‌ای را برای مردم لحاظ کنند که از مهم‌ترین آنها می‌توان به بسته شدن مدارس، دانشگاه‌ها، محیط‌های کاری و قرنطینه خانگی اشاره کرد که افراد را به چالش می‌کشد و منجر به ضررهای علمی، اقتصادی و روانشناختی متعددی می‌شود (۴). قرنطینه برای بیماران مبتلا به کرونا بین ۱۴ تا ۲۱ روز می‌باشد که دوره کمون این بیماری است. یکی از مشکلات روانشناختی ناشی از ویروس کرونا که در بین عموم مردم به ویژه در میان گروه‌های خاص از جمله افراد مسن‌تر، کاردرمان و... بیشتر است، استرس و اضطراب ناشی از این بیماری است. افراد به دلیل این استرس و اضطراب ممکن است دست به روش‌های غیر پزشکی و استفاده از داروهای غیر مجاز مثل الکل بزنند (۵) از این رو نیاز به بررسی اثرات روانشناختی این پدیده نوظهور احساس می‌شود. شیوع